

ΓΙΑΝΝΗΣ ΞΑΝΘΟΥΛΗΣ

Ο ΘΕΙΟΣ ΤΑΚΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΠΤΡΑ

© Γιάννης Ξανθούλης, 2005

© Για την ελληνική γλώσσα σε όλο τον κόσμο: Εκδόσεις Διόπτρα,
Απρίλιος 2016

ISBN: 978-960-605-048-0

Το βιβλίο πρωτοεκδόθηκε με τον τίτλο *Ο Θεός Τάκης*
(Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, 2005)

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ – ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Γιώργος Παναρετάκης, Εκδόσεις Διόπτρα

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή ή ανατύπωση μέρους ή του συνόλου του βιβλίου,
σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη.

ΕΔΡΑ

Εκδόσεις Διόπτρα

Αγ. Παρασκευής 40, 121 32 Περιστέρι
Τηλ.: 210 380 52 28, Fax: 210 330 04 39

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Στοά του Βιβλίου

Πεσμαζόγλου 5, 105 64 Αθήνα
Τηλ.: 210 330 07 74

<http://www.dioptra.gr> - email: sales@dioptra.gr • info@dioptra.gr

Στους θείους και στις θείες μου

ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΕΩΣ

«**Ζ**Ω ΣΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ», ΕΛΕΓΕ. Και της άρεσε της Κατίγκως που ζούσε εκεί, μες στα καζάνια, τα τηγάνια, τις φουφούδες και τα κατσαρολικά, συν ένα υπερσύγχρονο μαραφέτι σταλμένο απ' την Αμερική για τον πουρέ. Κάποιος συγγενής του Βασιλειάδη τους προμήθευε, κατά καιρούς, και τέτοια της «προόδου», αλλά η Κατίγκω σ' αυτά ήταν καχύποπτη. Τη φωτιά την ήθελε να βγαίνει απευθείας απ' το κάρβουνο και το ξύλο. Και το γουδί της επίσης ήταν *αναντικατάστατο*, λέξη μακρινάρι, αλλά, προκειμένου να το υπερασπιστεί, την έμαθε κι αυτή και πάει, τέλειωσε.

Αγράμματα ήταν, γιατί αμέλησε, λέει, τη μόρφωση για τον έρωτα. Ποιον έρωτα; Κανείς δεν έμαθε ποτέ. «Είμαι αγράμματα, ζω στην Κόλαση, αλλά ξέρω απέξω όλα τα τηλέφωνα που χρειάζεται το σπίτι...» Τα ήξερε και τα μνημόνευε με σπαρακτική φωνή, σαν ονόματα νεκρών στα μνημόσυνα.

Τους νεκρούς όμως τους είχε απωθήσει «...και πολύ καλά έκανε», υπερθεμάτιζε η Ζωή Βασιλειάδη, ανιψιά της Κατίγκως, που το κανονικό ήταν «ετεροθαλής ανιψιά», αφού η «της Κολάσεως» τη μητέρα της την είχε πρώτη ξαδέρφη από ένα ακατανόητο μπέρδεμα αιμάτων.

Στη συνείδηση του σπιτιού, όμως, η Κατίγκω ήταν η «Θεία» με θήτα κεφαλαίο, κι ας κατοικοέδρευε στα τάρτα-ρα του τριώροφου. Κάτω ήταν οι κουζίνες και, εν αντιθέσει με άλλα σπίτια, κάτω ήταν και το πλυσταριό, κάτω γίνονταν τα μαγειρέματα και τα άλλα δύσκολα.

Η Θεία-Κατίγκω σε όλα αυτά πρωτοστατούσε. Σαν γενικός δερβέναγας επέβλεπε τις πλύστρες κάθε Δευτερότριτο, γιατί οι ανάγκες του σπιτιού σε ασπρόρουχα και σεντόνια ήταν μπόλικες. Πρόσταζε, θύμωνε, απειλούσε να τις πνίξει με το νερό που κόχλαζε, αλλά, προπάντων, άκουγε. Στα εβδομήντα κάτι της, δεν έβλεπε σπουδαία, αλλά είχε το «αφτί του Διός».

Το άκουσε κι αυτό και το κομπόδεσε απ' τον ίδιο τον Νέιλο Βασιλειάδη, που, ως Φυσικομαθηματικός, έβριθε από χαριτωμένες ελληνικούρες, πρόσφορες στα χρόνια όπου συνέβησαν τα γεγονότα.

Άκουγε τα πάντα, αλλά κανένας της οικογένειας δεν πίστευε ποτέ ότι η Κατίγκω είχε συστηματοποιήσει και οργανώσει τέλεια το «ακουστικό στρατηγείο της», όπως το αποκαλούσε κατ' ιδίαν. Έπιανε μηνύματα απ' τον πάνω όροφο –υπνοδωμάτια, σαλοτραπεζαρία, μπάνιο, χολ– και συνέχιζε στον δεύτερο, όπου γινόταν χαμός με τα παιδιά. Τώρα είχαν πια μεγαλώσει και τα κορίτσια και το αγόρι του Βασιλειάδη.

Στο υπόγειο έφταναν όλα τα μηνύματα, ακέραια, μαζί με τα δελτία ειδήσεων και τον κυριακάτικο εκκλησιασμό. Δεν τους ήθελε τους Θεούς, τους Χριστούς και τα παρεμφερή η Κατίγκω. Ήταν συνειδητά οργισμένη, άξια και απελπισμένη. Καμιά φορά, για να τρομάξει τις εξτρά πλύστρες, μιλούσε με ύφος ονειροπαρμένο για την αποδιοπομπαία

Αγία Μελισσηνή, που έκανε παιδί με τον αδερφό της, τον Πυρόκλειτο.

«Το παιδί όμως βγήκε σαν γαρίδα... Σαν μεγάλη γαρίδα με μoustάκια και σώμα από κόκκινη ζελατίνα».

«Ήμαρτον, καλέ...» σταυροκοπόνταν οι πλύστρες με παπαριασμένα δάχτυλα.

«Κι ύστερα το 'φαγε κι έμαθε το μυστικό της ζωής...»

«Τη γαρίδα;»

«Ναι. Το παιδί της που έμοιαζε με γαρίδα. Έμαθε ότι όλα είναι τύχη και τίποτα δεν αλλάζει. Βρέθηκαν κάτι συμπονετικοί να την κάνουν αγία, αλλά η επίσημη Εκκλησία την αποκήρυξε, την άτυχη τη Μελισσηνή».

«Πού τα ξέρεις αυτά, κυρά;»

«Τα ξέρω... Δηλαδή τίποτα δεν ξέρω, αλλά αυτά που έμαθα τα χώνεψα και μου 'μειναν».

Την ιστορία της Μελισσηνής με τη γαρίδα την είχε διηγηθεί ο Τάκης στην τάξη, λίγες μέρες προτού κηρυχτεί ο πόλεμος με τους Ιταλούς. Η δασκάλα τηλεφώνησε αμέσως στον κύριο Νέιλο Βασιλειάδη:

«Το παιδί κάτι άκουσε και παρανόησε...»

«Θα φροντίσω...»

Φρόντισε ο Νείλος κι έμαθε απ' το γιο του ότι η Θεια-Κατίγκω μιλούσε για γαρίδες-παιδιά. Η Κατίγκω τ' άκουσε απ' τα λούκια – με ελαφρά παρήχηση.

«Ξανά ό,τι θες, θα με ρωτάς πρώτα!» είπε αργότερα στον Τάκη.

«Τι πράγμα;»

«Ξέρεις. Για τη γαρίδα. Κι άκου να σου πω, παιδί μου, εγώ τρώω και γαρίδες και κάτι παιδιά σαν κι εσένα μαρτυριάρικα. Να μάθεις να το βουλώνεις...»

Ο Τάκης αποφάσισε πως η θεία Κατίγκω, πλην των άλλων, ήταν και «της γης το αφτί». Του το είπε η ίδια κάποτε, σε στιγμή ιδιωτικού μεγαλείου.

ΕΠΕΙΤΑ ΗΡΘΕ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ, πέρασε ο καιρός, έπαθε καρδιά η Ζωή, μύριζε το πάνω σπίτι βαλεριάνα κι αρρώστια, μαλάκωσε και η Κατίγκω απ' τους ατμούς και τους βρασμούς τόσων ετών εκεί κάτω. Μαλάκωσε, αλλά, όπως έλεγε, «μόνο η όραση απομακρύνθηκε». Έμεινε πεισματικά η ακοή και η όσφρηση. Άκουγε και μυριζόταν τον κίνδυνο.

«Παραξένευε η Θεία-Κατίγκω», έλεγε γελώντας ο Νείλος Βασιλειάδης. «Τώρα μισεί με πάθος τον Γουόλτ Ντίσνεϋ».

«Τον Ντίσνεϋ του μίκυ μάους;»

«Ακριβώς. “Ποιος είναι αυτός”, λέει, “που εκθειάζει τα βρομοπόντικα, όταν εγώ δίνω μάχη εναντίον τους;”»

Είκοσι ποντικοπαγίδες και πενήντα μπουκιές με ποντικοφάρμακο ήλεγχε η Θεία-Κατίγκω καθημερινά, εξαιτίας των ποντικών που «επέζησαν στην Αθήνα παρά τους πολέμους, την πείνα κι όλα όσα ανάγκασαν την Αμερική να μας βοηθά εις πείσμα των μπολσεβίκων». Το άκουσε κι αυτό η Κατίγκω μέσα απ' την καπνοδόχο, να το λέει ο ξάδερφος του Βασιλειάδη, λίγο καιρό προτού τον πετύχει η συγκοπή. Τα πένθη κατέβαιναν κι αυτά στ' αφτιά της μέσα απ' τα λούκια και τις καπνοδόχους, φιλτραρισμένα απ' την πολυκαιρία, που είχε εγκαταστήσει εντός τους μεγαλειώδεις συνθέσεις από πουρί.

«Αυτή η σκατο-Αμερική εκτρέφει τον Ντίσνεϋ, τον παλιοκερατά. Άκου, ποντίκια να πουλάνε μούρη κι εξυπνάδες...» Έτσι, η Θεία-Κατίγκω, ως την έσχατη μέρα της ζωής της, πίστευε πως η Αμερική είναι χώρα ποντικών που μιλούν, σκέφτονται και ερωτεύονται, ροκανίζοντας μεθοδικά τα αισθήματα των ανθρώπων. Με προτροπή, φυσικά, του κυρίου Ντίσνεϋ.

Της έμελλε όμως να ζήσει όσο χρειαζόταν, για να εισπράξει –πάλι μέσω καπνοδόχου, φωταγωγού και αποχέτευσης– την πλήρη διάλυση της οικογένειας Βασιλείαδη. Τότε ήταν που ευχήθηκε ειλικρινά να γινόταν να ζούσε πιο κάτω απ’ τη βολική και θαυμαστή νοσταλγική της Κόλαση. Μια Κόλαση που, μετά τα γεγονότα της Τετάρτης, υπέπεσε σε αχρηστία, αφού τίποτα μα τίποτα δεν θα ’ταν όπως πριν. Ούτε οι φωτιές ούτε η παρήγορη αντανάκλαση των κατσαρολικών ούτε τα σύννεφα που σήκωναν τα τηγανισμένα ψάρια και τα κεφτεδάκια που ξετρέλαιναν τον Τάκη.

Ο Τάκης τότε βάδιζε στα είκοσι τέσσερα –κάτι λίγα μαθήματα ήθελε για να πάρει πτυχίο Νομικής–, η Μάρθα είχε παντρευτεί έναν ουρολόγο, που η Κατίγκω τον κοίταζε εξαρχής με αηδία για ευνόητους λόγους, η Ζωή πάλευε με την καρδιά της κι αρνιόταν να πάει στην Ελβετία για εγχείρηση και η πιο μικρή, η Αρετή-Τέτη, έγραφε ποιήματα με ομοιοκαταληξία σε «-ούτσος».

“Άντρα θέλει η Τέτη μας...” σκεφτόταν η θεία, και εξεπλάγη όταν η μικρή πέτυχε ως δασκάλα στη Μαράσλειο.

ΕΙΧΕ ΜΠΕΙ ΠΙΑ ΤΟ 1951, όταν η Κατίγκω, εκείνη την Τετάρτη, άκουσε απ' το φωταγωγό, όπου έβλεπαν τα μπάνια του σπιτιού, κλάματα αντρικά.

“Του πάνω πατώματος...” σκέφτηκε με σφιγμένη καρδιά. Κοίταξε την ώρα. Αχάραγα - έξι παρά... Ο Νείλος ξυπνούσε μια ώρα αργότερα, ο Τάκης ούτε κατά διάνοια πριν τις οκτώ, η Ζωή, λόγω καρδιάς, βυθιζόταν και πέρα απ' τις έντεκα, ενώ η Αρετή ήταν μαχμουρλού από τα μικράτα της. Κάποιος έκλαιγε – και μάλιστα με προσοχή, να μην ακουστεί, ώσπου το κλάμα του γύρισε σε βήχα.

“Ο Νείλος! Μπα...” Η Κατίγκω βιάστηκε να χωθεί κάτω απ' τη μεγάλη, μαυρισμένη καπνοδόχο της κουζίνας της. Νέκρα από εκεί. Νέκρα κι απ' τα χολ και τις σκάλες. Το σπίτι κοιμόταν, παγωμένο –χειμώνας καιρός– κι ο Νείλος Βασιλειάδης έκλαιγε. Σωριάστηκε στο ντιβανάκι, δίπλα στη σόμπα που δεν έσβηνε ποτέ, να βάλει σε τάξη τα πράγματα...

“Δεν χωρά τάξη... Κλαίει και βήχει. Ποιος; Ο Νείλος!”

Είπε να ανεβεί τις σκάλες με μια τσαγιέρα φρεσκοψημένο τσάι, να τσαλακωθεί ο πόνος. Αν πονούσε κάποιος... Δεν τα 'ξερε αυτά πολύ καλά, γιατί η Θεια-Κατίγκω δεν έκλαιγε ποτέ. Δεν υπήρχε λόγος να κλάψει. Και με τα κρομμύδια το ίδιο. Φυσούσε τη μύτη της τρεις φορές και η αψάδα έσβηνε.

«Μυρίζει κιμά και τηγανητό μπαρμπούνι εδώ μέσα». Είχαν ποτίσει τα μαξιλάρια απ' το μαγείρεμα. «Έτσι είναι το βελούδο, απορροφά...» μουρμούρισε σαν να δικαιολογούσαν στην αρχική της σκέψη. Αφουγκράστηκε. Τίποτα. Της φάνηκε πως άκουσε την εξώπορτα να ανοίγει και να κλείνει. Το σπίτι είχε πάλι βυθιστεί στη σιωπή. Έγειρε

κουρασμένη στα μαξιλάρια κι ονειρεύτηκε πως την κήδευαν –πεθαμένη, φυσικά– σε φέρετρο καμωμένο από ζύμη, γαρνιρισμένη μόνο με φρέσκους μαϊντανούς που ευωδίαζαν και λεμόνια κομμένα σε ροδέλες, όπως τα έβαζε στο ψάρι πλακί. «Κοίτα τι νόστιμη είμαι πεθαμένη!» σχολίασε ως παρατηρητής του θανάτου της.

Όλα αυτά στο σβέλτο όνειρο, εκεί δίπλα στη σόμπα. Έπειτα φάνηκε ένας άντρας μετρίου αναστήματος, με μάτια κινέζικα, αξύριστα μάγουλα και βλέμμα κακουχίας. Σαν στρατιώτης ήταν και μύριζε φόβο και αϋπνία. Κάτι της είπε σε μια γλώσσα άγνωστη και της έδειξε ένα λάκκο. Δεν έμαθε τι της έλεγε. Τι σήμαιναν οι λέξεις που πετιόνταν σαν φτυσιές απ' τα στενά, μπλάβα χείλη. Μόνο το όνομά του ήξερε μετά η Κατίγκω, λες και το 'χε καλοφυλαγμένο κάτω απ' τη μοναδική χρυσή γέφυρα των δοντιών της: Κιμ Ιλ Σουνγκ.

Ρεύτηκε δυνατά και ξύπνησε ανήσυχη, επαναλαμβάνοντας ξανά και ξανά το όνομα του άντρα. Έπειτα κουδούνισε για παρηγοριά όλα τα σερβίτσια που χρειαζόταν για το πρωινό. Έβαλε για καφέ και γέμισε το μεγάλο μπρίκι με γάλα. Μέτρησε κατάπληκτη οχτώ νεκρά ποντίκια κάτω απ' τη σκάλα, εκεί όπου στοίβαζαν τα ξύλα και τα κάρβουνα.

«Μωρέ, μπράβο σοδειά! Οχτώ... Άρπα την, κύριε Ντίσνεϋ!» Γέλασε ανόρεχτα και μουρμούρισε: «Κιμ Ιλ Σουνγκ».

«ΓΙΑ ΝΑ ΔΟΥΜΕ, ΠΟΙΗΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ, έχων τη μορφή του χοίρου». Μισό και πλέον αιώνα έλεγε τα ίδια, προτού

ξεκολλήσει το χαρτάκι με τη χτεσινή ημερομηνία απ' το ημερολόγιο του τοίχου. Έβαλε τα γυαλιά της. Έκλεισε το αριστερό μάτι και απήγγειλε με περιφρόνηση:

*«Αν σε είχα απόψε αγκαλιά
θα ζούσα δυο αιώνες,
θα ήταν πάντα άνοιξη
χωρίς σκληρούς χειμώνες».*

«Καααλά... Σαχλαμάρα! Κιμ Ιλ Σουνγκ... Πού στον κόρακα μου κόλλησε;» Πέταξε στη φωτιά τους στίχους και πήρε το φαράσι και τη σκούπα, να κηδέψει τα ποντίκια. «Δεν είμαστε καλά...» είπε δυνατά. «Το σπίτι μας είναι γεμάτο μίκυ μάουδες – πώς στο διάολο τα λένε...»

Άκουσε τον Τάκη να σφυρίζει, όπως το συνήθιζε, κάτι γρήγορο. Ήταν το σφύριγμα της κολόνιας μετά το ξύρισμα. Ύστερα, απ' το δωμάτιο παραπέρα, ακουγόταν το σφύριγμα της γραβάτας: διακεκομμένο, ώσπου να πετύχει τον κόμπο. Ακολουθούσε ένα πιο ήρεμο, απλωτό σφύριγμα, όσο ξεκρεμούσε απ' την γκαρνταρόμπα το παλτό. Όλο σφύριζε αυτό το παιδί, από μικρό.

Γρήγορα βήματα στις σκάλες και... να τος στην Κόλαση της Θείας-Κατίγκως. Καφέ και ψωμί με βούτυρο.

«Εύπνησε ο πατέρας σου;» ρώτησε.

«Ξέρω 'γώ; Θα πρέπει να έφυγε...»

«Μάσα κανονικά!»

«Μασάω...»

Μασούσε βιαστικά, όπως βιαστικά κουνιόνταν τα χέρια και τα φρύδια του. Βιασύνη να τελειώσει το φαΐ, να ξαναπιάσει το σφύριγμα...

«Ξύπνησε η μάνα σου το βράδυ;»

Τι ρωτούσε τον Τάκη; Θα το 'ξερε πρώτα η ίδια.

Μισή μεγάλη φλιτζάνα καφέ μονορούφι την ήπιε.

«Αααχ...» της χαμογέλασε.

«Εσύ, που είσαι του Πανεπιστημίου, τι είναι το *Κιμ Ιλ Σουνγκ* – ή κάπως έτσι;»

«Το άκουσες στο ράδιο; Μη νοιάζεσαι. Ό,τι κι αν είναι, βρίσκεται σίγουρα πολύ μακριά απ' την κουζίνα σου, θεία».

Τη φίλησε βιαστικά στον ώμο κι έφυγε σφυρίζοντας, προτού εκείνη προλάβει να του πει ότι ήταν όνομα με καταγωγή ονείρου.

«**Ε**ΙΜΑΙ ΨΗΛΗ, ΚΑΣΤΑΝΗ ΑΝΟΙΧΤΗ, λίγο πιο κοντή από τον Τάκη και λιγότερο τριχωτή. Μισώ το γάμο, αγαπώ τα παιδιά απ' τα τέσσερα και πάνω, θα γίνω δασκάλα και θα πείσω τους μαθητές μου να μη μεγαλώσουν ποτέ. Θα κάνω τρισδιάστατο μάθημα και με ολόκληρη την τάξη θα βαδίζουμε στα ξύλινα δάση της Αριθμητικής αλλά και στα βελουδένια βρύα της Ιστορίας. Είμαι παράφωνη, άρα το μάθημα της Ωδικής παρακάμπτεται. Θα φορώ στενές φούστες και μοχέρ μπλούζες. Θα μυρίζω καμφορά και θα κλείνω το μάτι πονηρά στα όμορφα αγοράκια. Όλοι οι μαθητές μου θα παίρνουν άριστα και την ώρα της Γυμναστικής θα τους δείχνω τελείως ερασιτεχνικά την κιλότα μου. Θα τους μάθω τη Γεωγραφία του γεννητικού και ουροποιητικού συστήματος από εικόνες που θα μου δώσει η Μάρθα – στον ουρολόγο γαμπρό μας βρίσκονται εξάισια

εικονογραφημένα περιοδικά... Όποιος μαθητής χρησιμο-
ποιεί υποκοριστικό για το φύλο του, θα του καρφώνω τα
χέρια στο πάτωμα: τα κοριτσάκια έχουν μουνί και τα αγο-
ράκια πούτσο. Χωνέψτε το. Ας το επαναλάβουμε όλοι μαζί,
παιδιά... Ένα, δύο, τρία, πάμε! Μουνί - πούτσος και τού-
μπαν. Και τώρα διάλειμμα, για να φάτε χόμα...»

Να και τα γέλια. Τσιρίδες και μαζί το γέλιο του Τάκη,
βαρύτερο. Μια απ' τις συνηθισμένες παραστάσεις στο δω-
μάτιο της άρρωστης.

«Άμα γίνεις εσύ δασκάλα, εγώ θα γίνω Κιμ Ιλ Σουνγκ –
που δεν μου ξεκολλά με τίποτα...» μονολόγησε δυνατά η
Κατίγκω, σίγουρη ότι η μικρή ήταν για δέσιμο.

Η Αρετή σαφώς και γνώριζε για την ευαίσθητη ακοή
της θείας στην Κόλαση, οπότε δεν έχανε ευκαιρία να ξα-
μολήσει τα μαργαριτάρια συν την τρέλα της. Ο Τάκης τη
σκηνοθετούσε καμιά φορά, υπενθυμίζοντας πού και πώς
θα γίνουν οι σωστές διακυμάνσεις της φωνής. Μετά γελού-
σαν, για να γελάσει και η Ζωή – που με το ζόρι σηκωνόταν
εκείνο τον Φλεβάρη ως το παράθυρο.

«Όλα γκρίζα... Θ' αργήσει φέτος να φύγει». Εννοούσε
το χειμώνα.

«Μαμά, είσαι θαύμα...» Την αγκάλιαζε, φιλώντας λαί-
μαργα το σβέρκο της.

«Σιγά, θεότρελο... Και τι λόγια! Τι λόγια...»

Την απόπαιρνε χαμογελαστή, ξέροντας πως όλα ήταν
θέατρο για κείνη.

«Να σου πω ένα ποίημα, μαμά».

*Ο Βενιαμίν Καραπατρούτσος
που στα καράβια ήταν μούτσος...*

«Σταμάτα, Τέτη... Σου έγινε έξις η αθυροστομία...»

*...Κι ως μούτσος ο Καραπατρούτσος
στην τρικυμία ήταν Ανδρούτσος!*

«Δεν είπα τίποτα, ε;»

Ο Τάκης γελούσε, για να ξαναπιάσει όμως αμέσως το σφύριγμα.

ΑΥΤΑ ΣΥΝΕΒΑΙΝΑΝ ΝΩΡΙΣ ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ, όταν ο ήλιος σάρωνε βιαστικά τον πάνω όροφο, για να βασιλέψει γύρω στις πεντέμισι στο μπεζ πάπλωμα της άρρωστης. Το μπεζ αποκτούσε γρήγορα μια δραματική ανταύγεια κρόκου και σχεδόν αμέσως βράδιαζε.

Βαλεριάνα και πικρά αρώματα πύκνωναν το σκοτάδι στο δωμάτιο της Ζωής. Η καρδιά παλλόταν βαρύθυμη και η ανάσα δυσκόλευε με την ώρα...

«Το παράθυρο...» Το κούφωναν, να μπει κρύο. Τρία, τέσσερα, πέντε λεπτά.

«Το παράθυρο...» Το 'κλειναν κι έτριβαν τα δάχτυλα της μάνας, ξυλιασμένα απ' την κακή κυκλοφορία.

«Είσαι καλύτερα... Να φας».

«Αργότερα, που θα ανάψουμε το φως και θα έρθει κι ο μπαμπάς».

Ο Τάκης σφύριζε ανήσυχος. Ήταν το σφύριγμα του «έξω». Πνιγόταν.

«Τάκη, βγες, πάνε μια βόλτα, παιδί μου. Αλλά μην αργήσεις... Αρετή, λίγο τσάι πες στη θεία...»

Η Κατίγκω παρακολουθούσε συνεπαρμένη μες στο μι-
σοσκόταδο της κουζίνας, χτενίζοντας τα μαλλιά της – που
στέκονταν, για μαλλιά ηλικιωμένης, περίφημα. Το ήξερε
απόξω το σενάριο του απογεύματος. Αρνιόταν να ομολο-
γήσει πως τη διασκέδαζε η τρελόγκα η μικρή, αλλά έστηνε
αφτί. «Κεκτημένη συνήθεια», έλεγε και συμπλήρωνε μόνη
της: «Αγράμματα γι' αγράμματα, αλλά εδώ μέσα, με τό-
σους επιστήμονες, έγινα καθηγήτρια κι εγώ».

Τη χαλάρωνε τούτη η ώρα, που για τον περισσότερο
κόσμο θεωρείται άβολη κι άχαρη. Η Θεια-Κατίγκω απο-
λάμβανε να μαντεύει τους ήχους του σπιτιού, πέρα απ' ό,τι
άκουγε.

«Τώρα ο Τάκης θα αρχίσει να σφυρίζει χαρούμενα... Να
τος. Τώρα φορά το παλτό, το σφύριγμα απλώνει, βολτάρει
μες στη μεταξωτή φόρμα, γλιστρά και –τζουπ!– βγαίνει από
τα μανίκια φρεσκαρισμένο... Ντρουπ και η πόρτα. Έφυγε.

»Σε λίγο η Αρετή θα κατεβεί για τσάι και θα πιάσει το
κουρντιστήρι, ώσπου να με νευριάσει. Την ξέρω τη βρομο-
φοραδίτσα... Αλλά, έτσι και μπει ο Νείλος, τέρμα τα καμώ-
ματα, δεσποινίς Ζωζώ Νταλμάς – πού τη θυμήθηκα! Τέλος
πάντων...» Με μια επιδέξια κίνηση συμμαζευε τη μαλλού-
ρα σε κότσο κι αυτό ήταν. «Αααχ, να 'ταν πάντα έτσι, όπως
απόψε το απόβραδο...»

Έπειτα, απότομα, το δεξί αφτί έπιασε ανησυχητικούς
θορύβους πίσω από σφαλισμένα ντουλάπια. «Οχτώ κη-
δέψαμε σήμερα... Ποιος θα 'χει σειρά αύριο;» έκανε με
συρτή, θεατρinίστικη, μπεμπεκίσια φωνή. «Οχτώ τρυφερά
ποντικάκια, που...»

«Πάρε μια γάτα ποντικοφάγα, να γλιτώσεις!» τη διέκο-
ψε η Αρετή.

«Γάτα με εχινόκοκκο; Τρελάθηκες; Να κάνω τις αηδιές που κάνει εκείνος ο σαχλοαμερικάνος...» έκανε πως δεν θυμόταν το όνομα.

«Ο Τάιρον Πάουερ...»

«Όχι, μωρέ, ο άλλος...»

«Ο Βίκτωρ Ματσιούρ...»

«Έχει ποντίκια ο Βίκτωρ... πώς τον είπες;»

«Αυτός κι αν έχει ποντίκια! Κάτι μυς τεράστιους...»

«Άντε, βρε χαζοπούλι, που τα 'μαθες όλα... Ορίστε το τσάι. Να και το λεμόνι και η ζάχαρη...»

«Με μια γάτα θα λυνόταν το πρόβλημα, Θεια-Κατίγκω. Να σου πω ένα σχολικό ποίημα;»

«Δεν χρειάζεται. Άκουσα μπόλικά για μούτσους και πούτσους, σαν δεν ντρέπεσαι...» Κι έπειτα, συνωμοτικά, με έγνοια τρυφερή: «Γέλασε τουλάχιστον η μάνα σου;»

Η Αρετή δεν απάντησε. Της έφραξε κόμπος το λαρύγγι, ξερόβηξε, πήρε προσεκτικά το δίσκο με το τσάι.

«Τον Γουόλτ Ντίσνεϋ εννοούσες...»

«Στα κομμάτια κι αυτός κι οι ποντικοί του. Πώς είναι η...;»

«Τα ίδια... Σηκώνεται, κουράζεται γρήγορα, ξαπλώνει...»

«Ο Νείλος;»

«Δεν ήρθε ακόμη».

«Είναι εντάξει; Κρυωμένο τον άκουγα...»

«Ναι, είναι εντάξει».

«Η Μάρθα; Κατούρησε το βάτραχο;»

«Και βάτραχο και κροκόδειλο. Τίποτα... Παιδί δεν υπάρχει».

«Πέρασε καιρός που παντρεύτηκαν. Περίεργο...»

«Ούτε εγώ θέλω παιδί. Ούτε εσύ ήθελες...»

«Εμείς είμαστε τρελές. Πάει το τσάι, πάγωσε...»
«Είμαι κι εγώ της... Κολάσεως».
«Εμ, δεν το βλέπω; Άντε, τράβα! Γλωσσού, ε, γλωσσού...»

*«Ένας πούτσος σαν κατάρτι
στράβωσε το μήνα Μάρτη»*

ψιθύρισε η μικρή κι έφυγε σκασμένη στα γέλια.

ΑΠΟ ΉΩ ΠΕΡΑ ΤΑ γεγονότα θα κυλούσαν με ρυθμό καταιγιστικό. Γιατί το ίδιο βράδυ, νωρίς μάλιστα, λίγο προτού επιστρέψει ο Νείλος Βασιλειάδης, κατέφθασε η Μάρθα με τον ουρολόγο σύζυγο. Η Κατίγκω έτρεξε κάτω απ' την κατάμαυρη χοάνη που αγκάλιαζε τις χτιστές φουφούδες της κουζίνας της.

«Έρθαν τα σκατά και τα ούρα...» μονολόγησε στήνοντας αφτί με καρδιοχτύπι, γιατί τον ουρολόγο δεν τον είχε για γουρλή – και μάλιστα έτσι απροειδοποίητα.

«Πήραν πρώτα εμάς...» Το «εμάς» τονίστηκε με κάθε ανησυχητική επισημότητα απ' τη Μάρθα.

«Ο Τάκης πρέπει να του σταθεί – σαν γιος και σαν άντρας», πρόσθεσε ο ουρολόγος.

«Πάντως το εκπαιδευτήριο δεν θέλει σκάνδαλο... Οι γονείς θα αποσύρουν τις μηνύσεις μόνο αν ο πατέρας παραιτηθεί. Δεν καταλαβαίνετε ότι το θέμα είναι πολύ λεπτό; Στα δικαστήρια δεν τρέχουν μόνο τους κομμουνιστές, Μάρθα...»

«Ποιος πιστεύει αυτά τα παλιόπαιδα...»